

Список використаних джерел

1. Розвиток транспорту з метою відновлення і зростання української економіки : наукова доповідь / за ред. О.І. Никифорок. Київ: ДУ «Ін-т екон. та прогнозування. НАН України», 2018. 200 с.

2. Зовнішня торгівля України товарами та послугами у 2020 році.

Міністерство економіки Україн: веб-сайт. URL:

[https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&isSpecial=True&id=76438c62-5e54-4931-ad98-](https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&isSpecial=True&id=76438c62-5e54-4931-ad98-7fe59d004a2a&title=ZovnishniaTorgivliaUkrainiTovaramiTaPoslugamiU2020-Rotsi)

[7fe59d004a2a&title=ZovnishniaTorgivliaUkrainiTovaramiTaPoslugamiU2020-Rotsi](https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&isSpecial=True&id=76438c62-5e54-4931-ad98-7fe59d004a2a&title=ZovnishniaTorgivliaUkrainiTovaramiTaPoslugamiU2020-Rotsi) (дата звернення 28.09.2021).

Поворознюк Інна Миколаївна,

кандидат економічних наук,

доцент кафедри технологій та організації туризму і

готельно-ресторанної справи,

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ БЕЗБАР'ЄРНОГО ПРОСТОРУ ДЛЯ СПОЖИВАЧІВ З ОБМЕЖЕНИМИ МОЖЛИВОСТЯМИ В ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ

Відповідно до Всесвітнього огляду про охорону здоров'я, близько 785 мільйонів осіб у віці 15 років і старше (15,6%) живуть з інвалідністю та мають обмеження (фізичні, психічні, сенсорні) [3].

В Україні станом на 01 січня 2020 року, в Україні 2,7 млн. осіб мають інвалідність, у тому числі 222,3 тис. осіб з I групою інвалідності, 900,8 тис. осіб з II групою інвалідності, 1416,0 тис. осіб з III групою інвалідності та 163,9 тис. дітей з інвалідністю [1].

У той же час для 50% осіб з обмеженими можливостями життєво необхідна повноцінна реабілітація, доступ до якої вимагає виїзду за межі звичного середовища. Крім того в світі більше 245 млн. осіб з фізичними та сенсорними дефектами у віці від 18 до 60 років мають потреби знайомитися з новими місцями, здійснювати туристичні поїздки по країні та світу. Але під час подорожей, виникає безліч проблем, незручностей саме в сфері обслуговування.

Основна частка незручностей, для цієї категорії громадян, продукується індустрією гостинності. Можна виділити ряд проблем, що виникають у процесі перебування осіб з обмеженими можливостями в об'єктах індустрії гостинності:

- переміщення по території та всередині об'єктів з багатьма перепонами;
- постійна необхідність сторонньої допомоги в зв'язку з непристосованістю номерів у готелях та столиків у закладах ресторанного господарства та ін.;
- доступність їжі в готельних комплексах;
- проблеми інформаційного поля (виклик різних служб, виклик таксі, недостатність інформації).

Організація безбар'єрного середовища ґрунтується на принципах універсального дизайну, запропонованих архітектором-колясочником Р. Мейсом (США):

- принцип неупередженого (справедливого) використання послугами всіма категоріями споживачів;
- принцип гнучкості у використанні;
- принцип інтуїтивності в використанні;
- принцип відчутності інформації;
- принцип толерантності до випадкових і ненавмисних дій;
- принцип мінімальних фізичних зусиль;
- принцип доступності та універсальності використання (незалежно від розміру, положення або мобільності тіла користувача).

При реалізації безбар'єрного середовища в засобах розміщення особливу увагу необхідно приділити внутрішній інфраструктурі готелю та готельному номеру. На жаль, в ДСТУ 4268:2003 «Послуги туристичні. Засоби розміщення. Загальні вимоги» [2] немає ніяких особливих вимог до номерів, призначених для розміщення інвалідів. Також не прописані вимоги до кількості таких номерів.

Тому керівництво готелів змушене самотійно визначати зміст номерного фонду і громадських приміщень. Набагато краще ситуація в країнах Європи, так як досвід прийому гостей з обмеженими можливостями вже напрацьовано.

Технології обслуговування глухих, слабочуючих і осіб з неврологічними, психічними та іншими дефектами в об'єктах готельної індустрії направлені на розширення інформаційного поля і безпеку клієнтів.

На даний момент номери, адаптовані для проживання цієї групи осіб є в багатьох готелях світу, але представлені вони в основному стандартами, рідко бунгало [4].

Характерним прикладом є: готель Algarve Casino Hotel (Португалія); комплекс готелів Ibis (РФ); готель Петро-1 (РФ); готель Crowne Plaza (Дубай); готель Слатіна Медика (Словенія); готель «Три Сини і Донька» (Швейцарія).

Є вузькоспеціалізовані об'єкти готельної індустрії з усіма типами спеціалізованих номерів (від апартаментів з 1-ю спальнею до номерів вищої категорії з розкішним дизайном) [4]. Номери таких об'єктів продумані з точки зору безпеки, а персонал вміє розпізнати гостей, у яких проблеми з комунікацією і особливі потреби в харчуванні, наприклад:

- 1) «Albergo Etico» – для людей з синдромом Дауна (Італія, м. Асті);
- 2) Port-auxbasques – для людей з розладом аутистичного спектра (Канада м. Порт-о-Баск);
- 3) Voiceitt (США) – для людей з мовними розладами.

Планується відкриття вузькоспеціалізованих готелів для людей, які мають проблеми зі слухом у Хорватії та Великобританії. Крім спеціальних послуг в таких готелях планується вести особливу кадрову політику – персонал передбачається набирати виключно з вадами слуху.

Створення доступного середовища для гостей з обмеженими можливостями є завданням не тільки індустрії гостинності, але також держави і соціуму. Реалізація цілей туризму для особливих категорій громадян

неможлива без організації доступу на культурні та соціальні об'єкти. А це є вже завданням суспільства в цілому.

Організація безбар'єрного простору всередині готельного чи ресторанного комплексу допоможе створити конкурентні переваги і залучити більш широкий контингент споживачів.

Для якісного обслуговування необхідно враховувати багато факторів, але ці вкладення обов'язково окуплять себе, адже доступне середовище, життєво необхідне людям з обмеженими можливостями, потрібне воно і літнім особам, дітям та зручне воно і для кожної людини.

Список використаних джерел

1. Офіційний сайт Міністерства соціальної політики України. URL: <https://www.msp.gov.ua/timeline/invalidnist.html> (дата звернення: 14.09.2021)
2. Послуги туристичні. Засоби розміщення. Загальні вимоги : ДСТУ 4268:2003. [Чинний від 2004-07-01]. К. : Держспоживстандарт України, 2004. 14 с. (Національний стандарт України).
3. Specificity of hotel facilities: Website.«Ernst& Young». URL: <https://login.ey.com/myey/login> (дата звернення: 17.09.2021)
4. The Rolling Rains Report on Travel, Disability, and Universal Design: отчет «Rolling Rains» о путешествии, инвалидности и универсальном дизайне. URL: <http://www.RollingRains.com> (дата звернення: 17.09.2021)

*Резнікова Наталія Володимирівна,
доктор економічних наук, професор,
професор кафедри світового господарства і
міжнародних економічних відносин,
Інститут міжнародних відносин,
Київський національний університет імені Тараса Шевченка*

ТЕХНОЛОГІЧНЕ Й ЦИФРОВЕ СУПЕРНИЦТВО КНР ТА США ЯК ДЕТЕРМІНУЮЧИЙ ФАКТОР ГЛОБАЛЬНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ КОН'ЮНКТУРИ

У 1990 році Е. Люттвак у статті «Від геополітики до геоeкономіки: логіка конфлікту, граматика торгівлі» [1] стверджував, що із закінченням холодної війни чинник військової сили поступається суперництву в економічній сфері. Це означає, що у геополітичних стратегіях держав зростає геоeкономічна, комерційна складова: обмеження імпорту, субсидування експорту, фінансування технологічних проєктів, підтримка освіти, розвиток інфраструктури. Інакше кажучи, відомий військовий експерт Е. Люттвак виправдовував тодішню протекціоністську політику, надаючи їй статусу реалізатора геоeкономічної потужності. Кінцева мета геоeкономіки полягала у максимізації повноцінної зайнятості, бо зайнятість залежала від промислової переваги, яка, у свою чергу, спиралась на потужну технологічну першість. Для цього США потребували